

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

«19» март 2022 ел

г. Альметьевск

КАРАР

№ 1508

Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитетының «Әлмәт муниципаль районында гражданныр оборонасын оештыру һәм алып бару турында нигезләмәне раслау хакында» 2020 елның 27 мартындагы 440 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында

Гражданныр оборонасы өлкәсендәге федераль законнардагы үзгәрешләргә бәйле рәвештә, Татарстан Республикасы Президентының «Татарстан Республикасында гражданныр оборонасын оештыру һәм алып бару турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2008 елның 22 ноябрәндәге ПУ-598 номерлы Указы нигезендә (Татарстан Республикасы Президентының 2014 елның 17 октябрәндәге ПУ-995 номерлы, 2016 елның 19 гыйнварындагы ПУ-18 номерлы, 2016 елның 04 июнендәге ПУ-502 номерлы, 2020 елның 27 гыйнварындагы ПУ-27 номерлы, 2022 елның 23 апрелендәге ПУ-297 номерлы Указы белән кертелгән үзгәрешләрен исәпкә алып)

БАШКАРМА КОМИТЕТ КАРАР БИРӨ:

1. Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитетының «Әлмәт муниципаль районында гражданныр оборонасын оештыру һәм алып бару турында нигезләмәне раслау хакында» 2020 елның 27 мартындагы 440 номерлы карарына түбәндәге үзгәрешләрен кертәргә:

1 нче кушымтаның 15 пунктына карарга түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«15. Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитеты һәм гражданныр оборонасы өлкәсендәге бурычларны хәл итү максатларында федераль законнарда билгеләнгән вәкаләтләр нигезендә түбәндәге чараларны планлаштыралар һәм гамәлгә ашыралар:

15.1. Гражданныр оборонасы өлкәсендә халыкны әзерләү:

гражданныр оборонасы һәм табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә Әлмәт муниципаль районы халкын әзерләүнең бердәм системасы әшчәнлеген норматив-методик тәэмин итүне үстерү;

гражданнар оборонасы өлкәсендә Әлмәт муниципаль районы халкын планлаштыру һәм укуыту;

гражданнар оборонасы курслары һәм гражданнар оборонасы буенча укуыту-консультация пунктлары, башка өстәмә һөнәри белем бирү оешмалары, вазыйфаи затлар һәм Әлмәт муниципаль районы гражданнар оборонасы хезмәткәрләре эшчәнлеген оештыру, жиһазлау һәм һәрьяклап тәэмин итү;

гражданнар оборонасы өлкәсендә оешмалар хезмәткәрләрен эзерләү өчен укуыту матди-техник базасын булдыру һәм эш хәлендә тоту;

гражданнар оборонасы өлкәсендәге белемнәрне пропагандалау.

15.2. Хәрби конфликтлар алып барганда яки бу конфликтлар нәтижәсендә барлыкка килә торган куркынычлар турында халыкка хәбәр итү буенча, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр вакытында:

халыкка үзәкләштерелгән хәбәр итү системасын булдыру һәм даими эзерлектә тоту, аны яңа буынның техник чаралары базасында модернизацияләү;

I һәм II класслы хәвефлелектәге куркыныч житештерү объектларыннан, аеруча радиация куркынычы булган һәм атом-төш куркынычы булган житештерүләрдән файдаланучы оешмаларга хәбәр итүнең локаль системаларын төзү һәм аларны эзер килеш тоту, аварияләрнең нәтижәләре халыкның үз территорияләреннән читтә зарар китерә торган факторларның йогынтысы зоналарында яшәүче яисә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыручы сәламәтлегенә һәм гомеренә зыян китерергә мөмкин булган объектлар, гидротехник корылмалар һәм югары куркыныч гидротехник корылмалар төзү һәм аларны тоту;

кешеләр күпләп жыела торган урыннарда халыкка хәбәр итүнең һәм мәгълүмат бирүнең махсуслаштырылган техник чараларын урнаштыру;

Россия Федерациясенең бердәм электр элементәсе челтәре, радио-, үткәргеч һәм телевизион тапшырулар челтәрләре һәм чараларыннан, шулай ук мәгълүмат тапшыруның башка техник чараларыннан комплекслы файдалану;

гражданнар оборонасы өлкәсендә мәгълүмат жыю һәм аны алмашу.

15.3. Халыкны эвакуацияләү буенча, матди һәм мәдәни кыйммәтләр куркынычсыз районнарда:

эвакуацияне планлаштыруны, эзерләүне һәм уздыруны оештыру;

халыкны урнаштыру өчен куркынычсыз районнар, эвакуацияләнергә тиешле матди һәм мәдәни кыйммәтләр эзерләү;

эвакуация органнары эшчәнлеген оештыру һәм оештыру, шулай ук аларның шәхси составын эзерләү.

15.4. Халыкка шәхси һәм коллектив яклау чаралары бирү буенча:

гражданнар оборонасының саклагыч корылмаларына һәм аларның техник системаларына билгеләнгән һәм техник хезмәт күрсәтү буенча даими эзерлек хәлендә тоту, саклау, төзү;

гражданнар оборонасының саклагыч корылмалары һәм гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау буенча планлаштырыла торган чаралар булу;

тыныч вакытта, гражданнар оборонасын алып баруға эзерлеккә һәм аны алып бару барышында халыкны ныгыту өчен жир асты киңлекләренә башка корылмаларына яраклаштыру;

тыныч вакытта гражданлык оборонасын аны аны алып баруға эзерлеккә китергәндә һәм аны хәрби вакытта тиз төзелә торган гражданлык оборонасының тиз төзелә торган саклагыч корылмаларын, гадиләштерелгән эчке жиһазлар һәм иң гади типтагы яшеренлекләр белән алып барганда эзерләү;

жир асты пространствосының башка корылмаларында һәм гражданның оборонасының яклау корылмаларында халыкның яшеренүен тәэмин итү;
индивидуаль яклау чараларын туплау, саклау, яңарту һәм алардан файдалану;

халыкка индивидуаль яклау чараларын бирүне һәм коллектив яклау чараларын билгеләнгән срокларда бирүне тәэмин итү.

15.5. Яктылык маскировкасы һәм башка төр маскировка буенча:

маскировкага тиешле объектлар исемлеген билгеләү;

билгеләнгән тәртиптә гражданның оборонасы буенча төркемгә, шулай ук хәзерге жиңелү чараларын кулланганда мөмкин булган оешмалар рәтенә кертелгән муниципаль районны комплекслы маскировкакалауны гамәлгә ашыру планын эшләү;

гражданның оборонасы буенча билгеләнгән тәртиптә кертелгән оешмаларны яктылык маскировкасы һәм башка төр маскировка чараларын уздыру өчен кирәкле матди-техник чаралар запасларын билгеләү буенча даими файдалануга эзәр хәлдә оештыру һәм аларга ярдәм итү;

билгеләнгән тәртиптә гражданның оборонасы категорияләренә кертелгән оешмаларның демаскацияләүче билгеләрен киметү буенча инженер-техник чаралар үткәру.

15.6. Хәрби конфликтлар вакытында яки бу конфликтлар нәтижәсендә, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр нәтижәсендә халык өчен куркыныч барлыкка килгән очракта авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр башкару буенча:

гражданның оборонасының кирәкле көчләрен һәм чараларын, гадәттән тыш хәлләргә кисәтүнең һәм бетерүнең бердәм дөүләт системасын булдыру, жиһазлау һәм эзәрләү, шулай ук аларның гамәлләрен планлаштыру;

авария-коткару эшләрен һәрьяклап тәэмин итү өчен матди-техник, азык-төлек, медицина һәм башка чаралар запасларын билгеләү буенча файдалануга даими эзәрлектә булдыру һәм ярдәм итү;

авария-коткару эшләрен үткәру өчен заманча технологияләр һәм техник чаралар эшләү;

гражданның оборонасы көчләренең Россия Федерациясә Кораллы көчләре, башка гаскәрләр, хәрби формироваулар һәм органнар, шулай ук сугыш вакытында булдырыла торган махсус формироваулар белән үзара хезмәттәшлеген оештыру;

гражданның оборонасы өлкәсендәге бурычларны хәл итү өчен жәлеп ителә торган штаттан тыш авария-коткару формировауларга реестрларын һәм гражданның оборонасы буенча чаралар башкаруны тәэмин итү буенча штаттан тыш формировауларга исәпкә алу һәм алып бару;

15.7. Хәрби конфликтлар вакытында яки бу конфликтлар нәтижәсендә зыян күргән халыкны беренче чиратта яшәтү буенча, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр вакытында:

халыкның яшәешен тәэмин итүнең төп төрләрен планлаштыру һәм оештыру;

матди-техник, азык-төлек, медицина һәм башка чаралар запасларын билгеләү буенча файдалануга даими эзәрлектә булдыру һәм аларны саклау калу;

халыкны азык-төлек һәм азык-төлек булмаган товарлар белән нормалаштырылган тәэмин итү;

халыкка коммуналь-көнкүреш хезмәтләре күрсәтү;

халык арасында санитария-гигиена һәм эпидемиягә каршы чаралар үткәру, хәрби конфликтларда зыян күргән кеше яки бу конфликтлар

нәтижәсендә;

дәвалау учреждениеләренә зыян күрүчеләрне эвакуацияләүне гамәлгә ашыру;

тораксыз калган халыкның санын билгеләү;

зарарланган торак фондын инвентаризацияләү, аны зыян күргән халыкны урнаштыру өчен файдалану мөмкинлеген билгеләү, тораксыз калган кешеләрне ял итү йортларында, пансионатларда һәм башка сәламәтләндерү учреждениеләрендә, вакытлы торакларда (жыелма йортларда, палаткаларда, землянкаларда һ.б.) урнаштыру, шулай ук халыкның сакланып калган торак фондының майданына күчүен гамәлгә ашыру;

халыкка мәгълүмати-психологик ярдәм күрсәтү.

15.8. Хәрби конфликтлар вакытында яки бу конфликтлар нәтижәсендә барлыкка килгән янгыннар белән көрәш буенча:

янгынга каршы кирәкле көчләрне булдыру, аларны матди-техник чаралар белән жиһазлау һәм гражданның оборонасы өлкәсендә әзерләү;

авария-коткару районнарында һәм сугыш вакытында башка кичектергесез янгыннарны сүндерү;

билгеләнгән тәртиптә гражданның оборонасы буенча категорияләргә кертелгән объектлардагы янгыннарны сугыш вакытында сүндерү.

15.9. Радио-актив, химик, биологик һәм башка йогынтыларга дучар булган районнарны ачыклау һәм билгеләү буенча:

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы территориясендә радиация, химия, биологик хәлне күзәтү һәм тикшереп торучу функцияләрен гамәлгә ашыручы Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы жиһазлау үзидарә органнарының һәм оешмаларының гамәлдәге махсуслаштырылган учреждениеләрен, бүлекчеләрен һәм хезмәтләрен булдыру һәм аларның әзерлеген тәэмин итү;

радиоактив зарарлану (пычрану) дучар булган территорияләрдә радиация саклану режимнарын кертү;

радиация, химик, биологик торышка мониторингның методларын һәм техник чараларын, шул исәптән азык-төлекнең һәм әйләнә-тирә мохит объектларының радиация (пычрану) дәрәжәсенә, радиоактив, химик һәм биологик матдәләргә мониторинг ясау ысулларын һәм техник чараларын камилләштерү.

15.10. Халыкны санитар эшкәртү, биналарны һәм корылмаларны зарарсызландыру, техниканы һәм территорияләренә махсус эшкәртү буенча:

дезактивлаштыручы, дегазацияләүче һәм дезинфекцияләүче матдәләр һәм эремәләр запасларын алдан ук булдыру;

халыкны санитар эшкәртү һәм техниканы, биналарны һәм территорияләрен зарарсызландыру өчен гражданның оборонасы көчләрен булдыру, шулай ук аларны жиһазлау һәм гражданның оборонасы өлкәсендә әзерләү;

техниканы, биналарны һәм территорияләрен зарарсызландыру, халыкны санитар эшкәртү буенча чаралар үткөрүне оештыру.

15.11. Хәрби конфликтлар вакытында яки бу конфликтлар нәтижәсендә зыян күргән районнарда, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр вакытында тәртипне торгызу һәм саклау буенча:

жәмәгать тәртибен саклау көчләрен булдыру, аларны матди-техник чаралар белән тәэмин итү һәм гражданның оборонасы өлкәсендә әзерләү;

жәмәгать тәртибен торгызу һәм саклау, Әлмәт шәһәрендә һәм башка торак пунктларда юл хәрәкәте куркынычсызлыгын тәэмин итү, халыкны эвакуацияләү һәм гражданның оборонасы көчләрен күрсәтү маршрутларында;

Россия Федерациясе милли гвардиясе гаскәрләре тарафыннан мәжбүри сакланьрга тиешле объектларны, юридик һәм физик затлар мөлкәтен (тиешле шартнамәләр нигезендә) саклауны көчәйтү, караучысыз калган мөлкәтне саклау буенча чаралар күрү.

15.12. Кирәкле коммуналь хезмәтләрнең сугыш вакытында эшләвен ашыгыч торгызу мәсьәләләре буенча:

коммуналь хезмәтләрнең хәрби вакыт шартларында һәм аларның гамәлләрен планлаштыру шартларында эшкә әзерлеген тәмин итү;

газ, энергия һәм су белән тәмин итүнең зарарланган системаларын ремонтлау өчен җиһазлар һәм запас частьләр запасларын булдыру;

су чистарту, төчеләндерү һәм транспортлау өчен мобиль чаралар резервын булдыру һәм әзерләү;

суүткәргеч станцияләрдә реагентларның, реактивларның, консервантларның һәм дезинфекцияләү чараларының кирәкле запасларын булдыру;

резервуарлар һәм сыешлыклар, җыелма-сүтү торбаүткәргечләр, мобиль резерв һәм автоном энергия чыганақлары, башка кирәкле җиһазлар һәм техник чаралар запасларын булдыру.

15.13. Хәрби вакытта мәетләрне тиз арада күмү буенча:

күмелү урыннарын алдан билгеләү;

мәетләрне тиз арада күмү чараларын тәмин итү өчен, шул исәптән махсуслаштырылган ритуаль оешмалар базасында көчләрне һәм гражданныр оборонасы чараларын булдыру, әзерләү һәм әзерлектә тоту;

законнарда билгеләнгән кагыйдәләрне үтәп мәетләрне тану, исәпкә алу һәм күмү чараларын оештыру һәм үткәрү;

санитар-эпидемиологик күзәтчелекне оештыру.

15.14. Хәрби конфликтлар вакытында яки бу конфликтлар нәтижәсендә, шулай ук табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр нәтижәсендә халыкның исән калуы өчен кирәкле оешмалар эшчәнлегенең тотрыклылыгын тәмин итү буенча:

икътисад объектлары эшчәнлегенең тотрыклылыгын арттыру мәсьәләләре буенча тыныч һәм сугыш чорында комиссияләр төзү һәм аларны оештыру;

торак пунктларны, икътисад һәм инфраструктура объектларын, шулай ук төзелеш нормалары таләпләре һәм гражданныр оборонасының инженер-техник чараларын гамәлгә ашыру кагыйдәләре нигезендә җитештерү чараларын рациональ урнаштыру;

газ, энергия һәм су белән тәмин итү системаларының һәм чыганақларының ышанычлылыгын арттыруга юнәлдерелгән чаралар эшләү һәм уздыру;

тыныч һәм сугыш вакытында гражданныр оборонасының инженер-техник чараларын эшләү һәм гамәлгә ашыру;

икътисад объектларында сугыш вакытында эшне дәвам итә торган авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләрне планлаштыру, әзерләү һәм уздыру;

житештерү процессын саклау һәм (яисә) торгызу өчен кирәкле матди-техник, азык-төлек, медицина һәм башка чаралар запасларын алдан ук булдыру;

документларның иминият фонды булдыру;

заманча җиңелү чаралары йогынтысында җитештерү фондларын яклауның нәтижәлепеген арттыру.

15.15. Гражданныр оборонасы көчләренең һәм чараларының даими

эзерлеген тээмин итү мәсьәләләре буенча:

гражданнар оборонасының заманча техник чаралары белән тээмин итү;
гражданнар оборонасы көчләрен эзерләү, өйрәнүләр һәм күнегүләр
үткөрү

гражданнар оборонасы буенча;
гражданнар оборонасы көчләренең гамәлләрен планлаштыру;
авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр башкару өчен югары
нәтижәле технологияләр эшләү;

үзара хезмәттәшлек һәм гражданнар оборонасы көчләрен һәм
чараларын жәлеп итү тәртибен билгеләү, шулай ук аларның гамәлләрен
һәрьяклап тээмин итү.».

2. Әлеге карарны «Альметьевский вестник» газетасында бастырып
чыгарырга һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми
порталында (PRAVO.TATARSTAN.RU) урнаштырырга.

3. Әлеге карар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Район
Башкарма комитеты житәкчесе

А.М. Каюмов